

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

N Á L E Z

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 262/2019-57

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 28. apríla 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca), zo sudkyne Jany Laššákovej a sudcu Petra Molnára o prijatej ústavnej sťažnosti obchodnej spoločnosti MARKÍZA – SLOVAKIA, spol. s r. o., IČO 31 844 873, Bratislavská 1/a, Bratislava, právne zastúpenej Advokátskou kanceláriou Paul Q, s. r. o., Karadžičova 2, Bratislava, v mene ktorej koná advokát JUDr. Pavol Blahušiak, a substitučne splnomocnenou Advokátskou kanceláriou LANGER, s. r. o., Seberíniho 19, Bratislava, v mene ktorej koná advokát JUDr. Tomáš Langer, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s namietaným porušením čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 3 CoZm 30/2018-431 z 21. decembra 2018 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo obchodnej spoločnosti MARKÍZA – SLOVAKIA, spol. s r. o., na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 3 CoZm 30/2018-431 z 21. decembra 2018 porušené boli.

2. Uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 3 CoZm 30/2018-431 z 21. decembra 2018 z r u š u j e a v e c v r a c i a Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

3. Obchodnej spoločnosti MARKÍZA – SLOVAKIA, spol. s r. o., p r i z n á v a úhradu trov právneho zastúpenia spolu v sume 640,65 € (slovom šesťstoštyridsať eur a šesťdesiatpäť centov), ktorú jej j e Krajský súd v Bratislave p o v i n n ý vyplatiť na účet Advokátskej kancelárie Paul Q, s. r. o., Karadžičova 2, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. marca 2019 doručená ústavná sťažnosť obchodnej spoločnosti MARKÍZA – SLOVAKIA, spol. s r. o. (ďalej aj „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v spojení s namietaným porušením čl. 1 ods. 1 ústavy uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 3 CoZm 30/2018-431 z 21. decembra 2018 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že Okresný súd Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) v právnej veci žalobcu Správa a inkaso zmeniek s. r. o. proti žalovanému v prvom 1. rade [REDAKOVANÉ] a žalovanej v 2. rade MARKÍZE-SLOVAKIA, spol. s r. o. (sťažovateľka), o zaplatenie sumy 8 298 479,72 € s príslušenstvom uznesením č. k. 2 CbZm 60/2016-402 z 12. októbra 2018 vo výroku I konanie zastavil a vo výroku II návrh sťažovateľky na prerušenie konania zamietol.

V odôvodnení okresný súd uviedol, že žalobca sa návrhom na začatie konania domáhal od žalovaného v 1. rade a žalovanej v 2. rade zaplatenia žalovanej zmenkovej

sumy spoločne a nerozdielne a náhrady trov konania. Okresný súd uviedol, že uznesením č. k. 2 CbZm 60/2016-362 z 5. februára 2018 konanie prerušil najmenej na 3 mesiace podľa § 163 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), pretože strany sporu zhodne navrhli odročiť pojednávanie, ktoré bolo nariadené na 5. február 2018. Sťažovateľka podaním zo 6. júna 2018 navrhla prerušiť konanie do právoplatného rozhodnutia v trestnej veci ČVS: PPZ 101/NKA-FP-ST-2018 (vedenej na základe trestného oznámenia sťažovateľky na [REDAKOVANÉ] a na spoločníka a konateľa žalobcu [REDAKOVANÉ] z 11. mája 2018) s odôvodnením, že v tejto trestnej veci sa rieši otázka, či vyhotovením zmenky, plnenie ktorej je predmetom tohto konania, došlo k spáchaniu trestného činu.

Zastavenie konania a zamietnutie návrhu sťažovateľky na prerušenie konania okresný súd odôvodnil ustanovením § 163 ods. 3 CSP, keďže od právoplatnosti uznesenia o prerušení konania – 9. apríla 2018 – strany nepodali v lehote 6 mesiacov (§ 163 ods. 2 CSP) návrh na pokračovanie v konaní.

2.1 Krajský súd rozhodujúc o odvolaní žalobcu napadnutým uznesením uznesenie okresného súdu č. k. 2 CbZm 60/2016-402 z 12. októbra 2018 zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie. Krajský súd v odôvodnení napadnutého uznesenia uviedol:

„Odvolací súd preskúmaním spisového materiálu dospel k záveru, že i keď uznesenie súdu prvej inštancie nadobudlo právoplatnosť 9.4.2018, pričom konanie bolo prerušené najmenej na tri mesiace, podanie žalovaného 2/ zo dňa 6.6.2018, v ktorom navrhol konanie prerušiť do skončenia trestného konania, je jasným návrhom na pokračovanie konania a to tým, že súd má toto konanie podľa jeho návrhu prerušiť do skončenia uvedeného trestného konania. Tým, že súd prvej inštancie zaujal nesprávny procesný postup, že pri prerušenom konaní nemôže vydávať žiadne rozhodnutie a následne konanie zastavil spolu so zamietnutím návrhu žalovaného 2/ na prerušenie konania do skončenia trestného konania, dopustil sa voči stranám sporu odňatia možnosti konať pred súdom.

Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zrušil podľa § 389 ods. 1 písm. b/ a c/ a vec v zmysle § 391 C.s.p. vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V ďalšom konaní bude tak povinnosťou súdu prvej inštancie vec opätovne prejednať v súlade s uvedeným názorom odvolacieho súdu, podľa

ktorého je návrh uplatnený žalovaným 2/ na prerušenie konania do skončenia trestného konania podaný v súlade s požiadavkou zákonodarcu uvedenou v § 163 ods. 3 - veta druhá C.s.p. Preto je súd povinný o tomto návrhu rozhodnúť s tým, že nebol daný dôvod na zastavenie konania.“

3. Sťažovateľka v úvode svojej sťažnosti uviedla, že napadnuté uznesenie krajského súdu porušuje jej základné právo na spravodlivé súdne konanie, pretože je svojvoľné a nezakladá sa na správnom výklade príslušnej právnej normy, resp. adekvátnej analýze skutkového stavu veci. Podľa sťažovateľky neexistuje žiaden racionálny dôvod, na základe ktorého mohol krajský súd dospieť k záveru, že návrh sťažovateľky na prerušenie konania bol návrhom na pokračovanie v konaní podľa § 163 ods. 2 CSP. Sťažovateľka zdôrazňuje, že v prípade postupu podľa § 163 ods. 2 CSP nejde o čisto procesné rozhodnutie bez dopadu na ústavné práva dotknutých subjektov. Keďže toto rozhodnutie má vplyv na skončenie/neskončenie konania, v posudzovanom prípade má podľa mienky sťažovateľky zásadný vplyv na základné ústavné práva strán a materiálne bezpochyby ovplyvňuje výsledok sporu.

3.1 Postupujúc ďalej v sťažnosti sťažovateľky, možno jej námietky rozdeliť do 3 celkov:

3.2 (i) Arbitrárnosť a nedostatočné odôvodnenie napadnutého uznesenia

3.2.1 Sťažovateľka zdôrazňuje, že porušenie jej ústavných práv spočíva vo svojvoľnom výklade a aplikácii práva krajským súdom. Obsah spisu (predovšetkým návrhu sťažovateľky na prerušenie konania) je podľa jej slov v nesúlade so skutkovými zisteniami, ktoré krajský súd z tohto vyvodil. Sťažovateľka dôvodí, že na základe svojvoľnej interpretácie právnej normy (§ 163 ods. 2 CSP) v spojení so skutkovými závermi nevyplývajúcimi zo spisu (návrh sťažovateľky na prerušenie konania je návrhom na pokračovanie v konaní podľa § 163 ods. 2 CSP) predstavuje podľa presvedčenia sťažovateľky napadnuté uznesenie krajského súdu zásadné porušenie už označených jej základných práv.

3.2.2 Sťažovateľka ďalej odkazuje na právnu úpravu a uvádza, že v zmysle ustanovenia § 163 ods. 2 CSP ak sa návrh na pokračovanie v konaní nepodá do 6 mesiacov od právoplatnosti uznesenia o prerušení konania, t. j. od 9. apríla 2018, súd konanie zastaví. Z uvedeného je podľa názoru sťažovateľky nepochybné, že ak niektorá zo strán sporu mala záujem na pokračovaní tohto súdneho konania, musela podať návrh na pokračovanie v konaní najneskôr do 9. októbra 2018. Civilný sporový poriadok vyslovene požaduje podanie kvalifikovaného návrhu ako predpokladu pre pokračovanie v konaní. V súlade s Civilným sporovým poriadkom nie je podľa mienky sťažovateľky možné záujem strany implicitne vyvodzovať z akéhokoľvek podania doručeného súdu. Podľa sťažovateľky výlučne jednoznačný a jasný návrh na pokračovanie v konaní je podaním, ktoré zakladá povinnosť súdu v konaní pokračovať a privodzuje akékoľvek právne následky podľa ustanovení § 163 ods. 2 CSP. Výklad obsahu právnych úkonov je podľa mienky sťažovateľky pritom základná kategória nachádzacej a rozhodovacej činnosti orgánov aplikácie práva.

3.2.3 Pri posudzovaní zmyslu a obsahu návrhu sťažovateľky na prerušenie konania mal podľa úvah sťažovateľky krajský súd posúdiť vôľu sťažovateľky vyjadrenú v návrhu na prerušenie konania. Atribútmi výkladu vôle sťažovateľky mala byť podľa jej slov ústavná konformnosť postupu krajského súdu, racionálny a logický výklad prejavu vôle sťažovateľky, zohľadnenie kontextu situácie pri výklade prejavenej vôle, ako aj zabezpečenie spravodlivosti tohto rozhodnutia cez prizmu naznačených pravidiel. Krajský súd však podľa sťažovateľky v bode 9 odôvodnenia napadnutého uznesenia uviedol, že *„podanie žalovaného 2/ zo dňa 6.6.2018, v ktorom navrhol konanie prerušiť do skončenia trestného konania, je jasným návrhom na pokračovanie konania a to tým, že súd má toto konanie podľa jeho návrhu prerušiť do skončenia uvedeného trestného konania“*. Výlučne z tohto dôvodu podľa sťažovateľky krajský súd uznesenie okresného súdu o zastavení konania zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Odvolací súd tak podľa slov sťažovateľky odôvodnil svoje rozhodnutie o zrušení prvoinštančného rozhodnutia len touto jednou vetou, bez jasnej analýzy významu ustanovení § 163 ods. 2 CSP alebo uplatnenia tohto ustanovenia na návrh sťažovateľky na prerušenie konania.

3.2.4 Sťažovateľka ďalej upriamila pozornosť na skutočnosť, že požiadala o stanovisko k § 163 ods. 2 CSP a k záverom napadnutého uznesenia krajského súdu aj prof. JUDr. Mareka Števčeka, PhD., predsedu rekodifikačnej komisie pre Civilný sporový poriadok. Ten vo svojom právnom stanovisku z 15. februára 2019, ktoré je prílohou tejto ústavnej sťažnosti, k záveru odvolacieho súdu o tom, že návrh sťažovateľky na prerušenie konania zo 6. júna 2018 je jasným návrhom na pokračovanie v konaní, uviedol: *«Predmetný názor žalobcu a Krajského súdu v Bratislave nemožno považovať za správny»*. Zároveň dodal, že *„neexistuje interpretačný prostriedok či kognitívny postup, ktorým by bolo možné z podania „Návrh žalovaného v 2. rade na prerušenie konania“, ktorého obsahom je návrh na prerušenie konania podľa ustanovenia § 162 ods. 1 písm. a) CSP, vyvodit' vôľu žalovaného v 2. rade pokračovať v prerušenom konaní. Svojim návrhom sa predsa domáha presného opaku. Súdu nie je umožnené obsah úkonu výkladom dopĺňať či domýšľať alebo z neho vyvodit' závery, ktoré z obsahu úkonu nevyplývajú. Rovnako súd nemôže výslovne uskutočnený úkon transformovať na iný úkon.»* Prof. JUDr. Marek Števček, PhD., uvedené právne stanovisko uzavrel konštatovaním, že *„podanie žalovaného v 2. rade (sťažovateľa) zo dňa 6.6.2018 nemožno považovať za návrh na pokračovanie v konaní v zmysle ustanovenie § 163 ods. 2 Civilného sporového poriadku. Takýto prístup by bol do značnej miery svojvoľný, popierajúci základné princípy civilného procesu a jeho dôsledkom by bolo odopretie práva na spravodlivý proces, nakoľko by žalovanému v 2. rade (sťažovateľovi) bol pripísaný prejav vôle, ktorý nikdy neuskutočnil a uskutočniť neplánoval.“*

Sťažovateľka sa v celom rozsahu stotožňuje so závermi citovaného stanoviska a je toho názoru, že krajský súd postupoval svojvoľne, keď zrejmy návrh na prerušenie konania posúdil ako návrh na pokračovanie v konaní, čo je aj v príkrom rozpore s akýmkoľvek prípustným výkladom takéhoto úkonu.

3.2.5 Podľa sťažovateľky ak by krajský súd aplikoval už len čisto jazykový/gramatický výklad § 163 ods. 2 CSP na návrh sťažovateľky na prerušenie konania, nemohol by rozumne dospieť k záveru, že ide o návrh na pokračovanie v konaní. Sťažovateľka nemala podľa jej slov pri podávaní návrhu zo 6. júna 2018 žiadny záujem na pokračovaní v konaní a takúto vôľu ani predmetným podaním nevyjadrila. Už z názvu tohto podania, ako aj z jeho obsahu je podľa presvedčenia sťažovateľky zrejmé, že

sťažovateľka sa domáhala toho, aby sa v konaní nepokračovalo. V skutočnosti podľa jej názoru neexistoval žiadny logický základ, ktorý by umožňoval vyvodiť záver, že by chcela v konaní pokračovať. Zájmy a ciele sťažovateľky ako žalovanej v 2. rade v danom konaní sú podľa jej slov v priamom rozpore so záujmami a cieľmi žalobcu. Nie je podľa tvrdenia sťažovateľky nijako zrejmé, prečo by mala ona navrhovať pokračovanie v konaní, keď toto je výlučne v záujme žalobcu, ktorý však bol v konaní absolútne nečinný. Je preto absurdné, dodáva sťažovateľka, aby boli jej úkony, ktoré vykonala pre účely obrany proti nárokom žalobcu, súdom interpretované v prospech žalobcu (a v neprospech sťažovateľa).

3.2.6 Výklad a posúdenie návrhu sťažovateľky na prerušenie konania krajským súdom nezodpovedá podľa jej presvedčenia žiadnym štandardným a všeobecne akceptovaným výkladovým postupom. Z napadnutého uznesenia krajského súdu nie je podľa presvedčenia sťažovateľky zjavné ako z podania, ktorého jediným účelom a cieľom je navrhnúť ďalšie prerušenie konania (z iného dôvodu), krajský súd spravodlivo anticipoval vôľu sťažovateľky pokračovať v konaní. Návrh sťažovateľky na prerušenie konania podľa jej slov explicitne nevyjadril vôľu v konaní pokračovať, rovnako implicitne táto vôľa nebola predmetným podaním demonštrovaná. Krajský súd podľa sťažovateľky svoje rozhodnutie postavil výlučne na premise, ku ktorej dospel svojvoľným výkladom Civilného sporového poriadku a návrhu sťažovateľky na prerušenie konania. V konečnom dôsledku podľa sťažovateľky krajský súd vykladal úkony sťažovateľky v jej neprospech, a naopak, v prospech záujmov žalobcu, čo sa javí viac ako nelogické a nespravodlivé. Krajský súd podľa sťažovateľky konal v rozpore s už uvedenými zásadami civilného sporového konania, čoho dôsledkom je porušenie práv sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

3.2.7 Sťažovateľka taktiež namieta, že napadnuté uznesenie krajského súdu neobsahuje žiadne odôvodnenie, ktoré by stranám objasňovalo výklad vôle sťažovateľky demonštrovaný v návrhu na prerušenie konania a závery, ktoré z tohto prejavu vôle krajský súd urobil. Sťažovateľka sa nemala podľa jej slov z dôvodu nedostatočného odôvodnenia možnosť nijako dozvedieť, prečo bolo uznesenie okresného súdu o zastavení konania zrušené a vôľa sťažovateľky vykladaná ako návrh na pokračovanie v konaní podľa § 163 ods. 2 CSP. Keďže krajský súd v jednovetnom odôvodnení svojho rozhodnutia považuje

návrh na prerušenie konania za „JASNÝ“ návrh na pokračovanie v konaní podľa § 163 ods. 2 CSP, je podľa sťažovateľky zásah do práv sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru o to závažnejší.

3.3 (ii) Namietané porušenie práva na zákonného sudcu

3.3.1 Sťažovateľka je toho názoru, že došlo k porušeniu uvedeného ústavného práva, keď o odvolaní žalobcu rozhodoval senát v nezákonnom zložení, a to v zložení JUDr. Elena Ondrišová, predsedníčka senátu, JUDr. Andrea Haitová, členka senátu, a JUDr. Ivona Hrčeková, členka senátu.

3.3.2 Sťažovateľka opisuje, že po doručení spisu krajskému súdu bol spis pridelený do senátu 3 CoZm, ktorého členmi v zmysle rozvrhu práce vydaného krajským súdom na rok 2018 č. 1 SprR/1/2018-ÚZ (ďalej len „rozvrh práce“) sú JUDr. Elena Ondrišová, predsedníčka senátu, Mgr. Štefan Zelenák, zastupujúci predseda senátu, a JUDr. Ivona Hrčeková, členka senátu. Pred rozhodovaním o odvolaní žalobcu však došlo podľa sťažovateľky k náhlejšej zmene v senáte, keď namiesto Mgr. Štefana Zelenáka sa členkou senátu 3 CoZm stala JUDr. Andrea Haitová, ktorá je v zmysle spomínaného rozvrhu práce členkou zastupujúceho senátu 1 CoZm.

3.3.3 Sťažovateľka poukázala na nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 249/2017 z 31. augusta 2017, v zmysle ktorého *„za senát zložený zo zákonných sudcov možno považovať len senát zložený zo sudcov príslušného súdu, ktorí tvorili tento senát v čase pridelenia veci. Ústavnej zásade neodňateľnosti zákonného sudcu nezodpovedá tak prípad, ak zákonní sudcovia senátu, ktorému bola vec pridelená na prejednanie a rozhodnutie, boli menení bez splnenia zákonných predpokladov na vykonanie takýchto zmien neskoršie vydaným rozvrhom práce ako riadiacim aktom predsedu súdu (prípadne jeho zmenami a doplneniami). K zmene v zložení senátov vo veciach už pridelených na prerokovanie a rozhodnutie by malo dochádzať v zásade len výnimočne a za vopred stanovených pravidiel (nie ex post), ktoré umožňujú predvídať túto zmenu.“*

3.3.4 Predmetný spis bol podľa odkazu sťažovateľky krajskému súdu predložený na rozhodnutie 22. novembra 2018. Senát o odvolaní žalobcu proti uzneseniu okresného

súdu o zastavení konania rozhodoval posledný deň pred vianočnými sviatkami – piatok 21. decembra 2018. Práve v tento deň však podľa opisu sťažovateľky nebol senát schopný rozhodovať v zložení predpokladanom rozvrhom práce pre neprítomnosť Mgr. Štefana Zelenáka. Predseda v rámci organizácie práce senátu podľa názoru sťažovateľky nezohľadnil túto skutočnosť a senát rozhodoval v „náhradnom“ zložení obsadený JUDr. Andreou Haitovou. Podľa názoru sťažovateľky ak bola neprítomnosť Mgr. Štefana Zelenáka plánovaná s ohľadom, napr. na čerpanie dovolenky, mal toto predseda senátu zohľadniť pri organizácii práce senátu a na 21. december 2018 neplánovať zasadnutie a rozhodovanie senátu. Ak išlo o náhlu a neplánovanú neprítomnosť Mgr. Štefana Zelenáka, malo toto byť podľa sťažovateľky taktiež zohľadnené pri organizácii práce senátu. Odvolanie žalobcu proti uzneseniu okresného súdu o zastavení konania nebolo podľa mienky sťažovateľky potrebné prerokovať naliehavo, v konaní s ohľadom na čas predloženia spisu krajskému súdu nevznikali žiadne prieťahy v konaní, a tak mal predseda senátu zabezpečiť rozhodovanie zákonnými sudcami, senátom 3 CoZm, ako je tento definovaný v rozvrhu práce.

3.3.5 Podľa sťažovateľky i keď neprišlo k zmene zákonného sudcu zmenou rozvrhu práce, aj využitie zastupujúceho sudcu bez preukázania naliehavej potreby takto konať odporuje princípom definovaným už citovaným nálezom ústavného súdu.

3.3.6 S ohľadom na uvedené, ako aj na citovaný nález ústavného súdu je sťažovateľka toho názoru, že o odvolaní žalobcu rozhodoval senát krajského súdu v nezákonnom zložení, čím došlo k zásahu do práva sťažovateľky na zákonného sudcu a porušeniu práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 1 ústavy.

3.4 (iii) Namietané porušenie princípov právnej istoty a materiálneho právneho štátu

3.4.1 Sťažovateľka namieta, že napadnuté uznesenie krajského súdu nie je v súlade s čl. 1 ods. 1 ústavy, pretože ide o svojvoľnú aplikáciu ustanovení § 163 ods. 2 CSP, ktorá

sklamáva legitímne očakávaní strán civilného sporového konania formované s dôverou v systematickosť, úplnosť a logickosť právneho poriadku.

3.4.2 Podľa slov sťažovateľky princíp právnej istoty nezaručuje pre sťažovateľku rozhodnutie súdu v jej prospech, sťažovateľka však legitímne očakáva, že aplikácia právnych noriem bude racionálna, predvídateľná a spravodlivá. Návrh na prerušenie konania urobila sťažovateľka podľa jej tvrdenia s dôverou v právo a jednoznačný a predvídateľný spôsob výkladu vôle realizovaný súdom. Právna istota pre sťažovateľku bola podľa jej vyjadrenia založená na skutočnosti, že prejav vôle prerušiť konanie bude vykladaný len a výlučne týmto spôsobom a súd nebude anticipovať prejav vôle (návrh na pokračovanie v konaní), ktorý skutočne urobený nebol. Podľa presvedčenia sťažovateľky bolo jej legitímnym očakávaním, že na základe návrhu na prerušenie konania nepríde k pokračovaniu v konaní podľa § 163 ods. 2 CSP.

3.4.3 Napadnuté uznesenie krajského súdu podľa mienky sťažovateľky odporuje taktiež požiadavke vyplývajúcej z koncepcie materiálneho právneho štátu s ohľadom na kvalitu súdnych rozhodnutí. Podľa sťažovateľky napadnuté uznesenie krajského súdu je nezrozumiteľné, nedostatočne a chybné odôvodnené a ako také nepreskúmateľné.

4. Sťažovateľka navrhla vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil:

„Základné práva spoločnosti MARKÍZA-SLOVAKIA, spol. s r. o. podľa článku 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, článku 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Bratislave zo dňa 21.12.2018, č.k. 3CoZm/30/2018-431 porušené boli.

Uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 21.12.2018, č.k. 3CoZm/30/2018-431 sa zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

Spoločnosti MARKÍZA-SLOVAKIA, spol. s r. o. sa priznáva náhrada trov konania.“

II.

Ďalší postup ústavného súdu, vyjadrenia účastníkov konania, zúčastnenej osoby a replika sťažovateľky

II.1 Postup ústavného súdu

5. Vec napadla ústavnému súdu 25. marca 2019 a nebola pôvodne pridelená sudcovi spravodajcovi. V zmysle čl. X ods. 2 Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 (ďalej len „rozvrh“) bola táto vec po 26. apríli 2019 v zmysle rozvrhu prerozdelená a náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov pridelená sudcovi spravodajcovi Ľubošovi Szigetimu a v zmysle čl. II bodu 3 rozvrhu prejednaná a rozhodnutá v druhom senáte ústavného súdu v zložení Jana Laššáková (predsedníčka senátu), Peter Molnár a Ľuboš Szigeti.

5.1 Ústavný súd uznesením č. k. II. ÚS 262/2019-21 z 2. októbra 2019 (ďalej aj „uznesenie o prijatí“) prijal ústavnú sťažnosť na ďalšie konanie.

5.2 Ústavný súd si následne vyžiadal stanovisko odporcu v konaní, zúčastnených osôb v konaní pred ústavným súdom a repliku sťažovateľky.

5.3 Ústavný súd vo veci samej rozhodoval na základe súhlasu účastníkov konania s upustením od ústneho pojednávania v zmysle § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí, keďže od ústneho pojednávania nebolo možné očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.2 Vyjadrenie odporcu

6. Krajský súd sa k ústavnej sťažnosti sťažovateľky vyjadril listom sp. zn. I SprV 407/2019 zo 4. marca 2020 doručeným ústavnému súdu 5. marca 2020.

6.1 Krajský súd uviedol, že sa pridrižiava odôvodnenia napadnutého uznesenia, a zdôraznil, že ak nechcela sťažovateľka pokračovať v konaní, nemala podávať návrh

na prerušenie konania zo 6. júna 2018 v čase, keď už bolo súdom prvej inštancie vydané uznesenie o prerušení konania, ktoré nadobudlo právoplatnosť 9. apríla 2018.

6.2 Krajský súd zdôraznil, že na jeho stanovisku nič nezmení ani skutočnosť, že sťažovateľka si zadovážila stanovisko predsedu rekodifikačnej komisie, a nie je krajskému súdu známe, či JUDr. Števček vychádzal z poznania spisového materiálu.

6.3 K obsadeniu senátu sudcom zo zastupujúceho senátu krajský súd uviedol, že Mgr. Zelenák, člen senátu 3 CoZm, čerpal v období od 12. decembra 2018 do 8. januára 2019 dovolenku a do piatku 7. decembra 2018 sa nedal rozhodnúť celý výkon sudcu, ktorý bolo potrebné vykázať. Senát 3 CoZm podľa vyjadrenia krajského súdu pravidelne ku koncu mesiaca rozhoduje bez pojednávania procesné veci, čo sa stalo i v decembri roku 2018. Zloženie senátu bolo podľa krajského súdu plne v súlade s Rozvrhom práce Krajského súdu v Bratislave na rok 2018.

6.4 Krajský súd považuje ústavnú sťažnosť sťažovateľky za nedôvodnú.

6.5 Krajský súd zároveň uviedol, že netrvá na ústnom pojednávaní vo veci pred ústavným súdom.

II.3 Vyjadrenie zúčastnených osôb

7. Ústavný súd zaslal ústavnú sťažnosť na vyjadrenie zúčastneným osobám, ktoré vystupovali v konaní pred krajským súdom ako strany sporu. Na strane žalobcu Správa a inkaso zmeniek s. r. o. a na strane žalovaného v 1. rade [REDAKOVANÉ].

7.1 Zúčastnená osoba Správa a inkaso zmeniek s. r. o. sa v lehote poskytnutej ústavným súdom na vyjadrenie k ústavnej sťažnosti sťažovateľky nevyjadrila.

7.2 Zúčastnenej osobe [REDAKOVANÉ] sa ústavnú sťažnosť sťažovateľky spolu s oznámením o poskytnutej lehote na vyjadrenie k nej nepodarilo na známu adresu pobytu doručiť a zásielka sa vrátila od poštového doručovateľa ústavnému súdu ako nedoručená.

II.4 Replika sťažovateľky

8. Listom zo 17. marca 2020 doručeným ústavnému súdu 17. marca 2020 sa k vyjadreniu odporcu vyjadrila replikou sťažovateľka.

8.1 V úvode svojej repliky sťažovateľka poukázala na dôkazy z trestného konania a odkázala na konanie vedené pred Špecializovaným trestným súdom (ďalej aj „špecializovaný súd“) sp. zn. PK-1 T 9/2019. Podľa sťažovateľky z dôkazov produkovaných v trestnom konaní vedenom pod sp. zn. PK-1 T 9/2019, najmä z prepisov komunikácie z aplikácie Threema, vyplýva, že [REDAKOVANÉ], štatutárny zástupca žalobcu, spolupracoval (priamo alebo prostredníctvom tretích osôb) s JUDr. Monikou Jankovskou, bývalou štátnou tajomníčkou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky a sudkyňou. Podľa sťažovateľky z obsahu komunikácie medzi [REDAKOVANÉ] a M. Jankovskou jednoznačne vyplýva, že ich cieľom bolo nezákonne ovplyvniť priebeh a výsledok zmenkových súdnych sporov na okresnom súde aj na krajskom súde.

8.2 Následne sťažovateľka uvádza, že sudkyňa Haitová v súvisiacom konaní sp. zn. 1 CoZm 22/2018 vo veci odvolania sťažovateľky proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 2 CbZm5 9/2016 z 26. apríla 2018 (vydanému sudkyňou Maruniakovou) podala k námietke zaujatosti sťažovateľky vyjadrenie zo 4. septembra 2018, v ktorom uviedla, že *«pri objektívnej úvahe by mohlo v budúcnosti vzniknúť zdanie o mojej zaujatosti v danej veci a moje pôsobenie v danom konaní by mohlo vyvolať pochybnosť u žalovaného 2 (t.j. MARKÍZA-SLOVAKIA, spol. s.r.o.- poznámka sťažovateľa)“ o mojej nestrannosti. Vzhľadom na uvedené súhlasím s pridelením veci inému sudcovi, resp. senátu»*.

8.3 Sudkyňa Haitová si bola teda podľa sťažovateľky vedomá a vnímala svoju účasť v senáte rozhodujúcim v zmenkovom spore sťažovateľky ako spornú, resp. problematickú, a námietku zaujatosti sťažovateľa považovala za dôvodnú. Súhlasila zároveň so svojím vylúčením z rozhodovania. Napriek tomu tri mesiace po svojom vyjadrení prijala účasť v senáte 3 CoZm ako zastupujúci sudca. O tejto skutočnosti nebola sťažovateľka podľa jej slov vôbec informovaná, a tak ani nemohla voči danej sudkyňi podať námietku zaujatosti. Sudkyňa Haitová si pritom podľa názoru sťažovateľky musela byť vedomá, že rovnako ako

v konaní sp. zn. 1 CoZm 22/2018 bude sťažovateľka namietat' jej osobu aj v súvisiacom konaní sp. zn. 3 CoZm 30/2018.

8.4 Podľa presvedčenia sťažovateľky z dôkazov predložených s týmto vyjadrením vyplýva, že JUDr. Monika Jankovská, [REDAKOVANÉ] a ďalšie doteraz nestotožnené osoby sa mali snažiť manipulovať pridelovanie spisov na krajskom súde a ovplyvniť rozhodovanie tým spôsobom, aby o odvolaní sťažovateľky ako žalovanej v 2. rade v konaní sp. zn. 2 CbZm 59/2016 rozhodoval senát JUDr. Haitovej, a to v prospech žalobcu (Správa a inkaso zmeniek s. r. o.).

8.5 S prihliadnutím na novú dôkaznú situáciu je sťažovateľka toho názoru, že aj výsledky opísaného trestného konania preukazujú, že jej právo na zákonného sudcu v konaní vedenom na krajskom súde pod sp. zn. 3 CoZm 30/2018 bolo flagrantným spôsobom porušené. Sudkyňa JUDr. Andrea Haitová sa podľa sťažovateľky nemôže javiť ako nestranná sudkyňa v danom konaní, keď boli dané predpoklady na jej vylúčenie z tohto konania pre zaujatosť, resp. ovplyvnenie a vzťah k žalobcovi (jeho štatutárnemu zástupcovi [REDAKOVANÉ]) aj k veci.

8.6 K vyjadreniu krajského súdu sťažovateľka ďalej uvádza, že z vyjadrenia krajského súdu vyplýva, že sťažovateľka nemala v konaní sp. zn. 3 CoZm 30/2018 predkladať okresnému súde žiadne písomné podanie, resp. realizovať voči súde žiadny úkon. Sťažovateľka uvádza, že podľa krajského súdu akoby každý jej úkon ako strany sporu (bez ohľadu na jeho obsah) by mal byť automaticky (a formalisticky) vnímaný ako prejav vôle pokračovať v konaní. Takýto záver krajského súdu nemá podľa slov sťažovateľky oporu v žiadnej právnej teórii ani v rozhodovacej praxi súdov.

8.7 Pre sťažovateľku z neznámeho dôvodu krajský súd považoval za potrebné vo veci rozhodnúť už 29 dní od preloženia spisu, a to aj v náhradnom zložení. Uvedený prístup je podľa mienky sťažovateľky veľmi neobvyklý a podozrivo rýchly. Z materiálneho pohľadu išlo podľa názoru sťažovateľky totiž pravdepodobne o spor s najvyššou hodnotou, ktorý za dlhý čas napadol danému senátu (8 298 479,72 eur). Zároveň z procesného hľadiska podľa úvah sťažovateľky išlo o výklad a preskúmanie správnosti aplikácie § 163

CSP, relatívne nového zákonného ustanovenia, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu pravdepodobne ešte nebola riešená, a teda neexistovala k nemu žiadna a už vôbec nie jednotná judikatúra.

8.8 Sťažovateľka v závere uviedla, že netrvá na nariadení ústneho pojednávania vo veci.

III.

Relevantná právna úprava

9. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 1 ods. 1 ústavy Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát. Neviaže sa na nijakú ideológiu ani náboženstvo.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 48 ods. 1 nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

IV.

Posúdenie veci ústavným súdom

10. Predmetom konania pred ústavným súdom je na pôdoryse ústavnej sťažnosti sťažovateľkino obrátenie sa na ústavný súd s úlohou vyriešenia predovšetkým procesno-civilistickej otázky s namietaným ústavnoprávnym rozmerom, a to či návrh na prerušenie konania podľa § 162 ods. 1 CSP počas súdom prerušeného konania je možné posúdiť ako

návrh na pokračovanie v konaní podľa § 163 ods. 2 CSP. Sťažovateľka zároveň namieta porušenia ústavného práva na zákonného sudcu v napadnutom konaní pred krajským súdom.

11. Podľa § 162 ods. 1 písm. a) CSP súd konanie preruší, ak rozhodnutie závisí od otázky, ktorú nie je v tomto konaní oprávnený riešiť.

Podľa § 162 ods. 2 prvej vety CSP súd konanie preruší aj bez návrhu.

Podľa § 163 ods. 2 CSP ak je konanie prerušené, súd v ňom pokračuje na návrh ktorejkoľvek strany. Ak sa návrh na pokračovanie v konaní nepodá do šiestich mesiacov od právoplatnosti uznesenia o prerušení konania, súd konanie zastaví.

12. Ústavný súd je v prvom rade povinný ustáliť ústavnoprávny rozmer prejednávanej veci.

12.1 Ten ústavný súd identifikoval predovšetkým ako právo na nearbitrárny postup v konaní a nearbitrárne odôvodnenie rozhodnutia o aplikovaní konkrétnej právnej normy na konkrétny skutkový stav (t. j. právo na súdnu ochranu) v spojení s princípom právnej istoty v zmysle legitímneho očakávania strany sporu v určitý procesný postup súdu v prípade, keď je očakávanie istého postupu súdu vzhľadom na skutkový a právny stav veci zo strany sporovej strany odôvodnené.

12.2 Po druhé, to je ústavné právo na zákonného sudcu uplatňované v konaní pred súdom bez ohľadu na charakter veci, ktorá bola súdom prejednávaná a s ktorou sa sťažovateľ obrátil na ústavný súd.

IV.1 K základnému právu na súdnu ochranu, právu na spravodlivé súdne konanie a k legitímnym očakávaniam v sťažovateľkinej veci

13. Z hľadiska základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie v spojení s princípom právnej istoty podlieha ochrane aj princíp legitímneho očakávania (legitimate expectation).

13.1 Princíp legitímneho očakávania je spätý predovšetkým s požiadavkou procesnej ochrany jednotlivca, in concreto, môže ísť napríklad o požiadavku umožniť jednotlivcovi vyjadriť sa v konaní v prípade, ak by rozhodnutie mohlo ovplyvniť jeho legitímne očakávanie (porov. Schmidt v. Secretary of State for Home Affairs, Court of Appeal of England and Wales, [1969] 2 Ch 149).

13.2 Extenzívnejšie nazeranie na princíp legitímneho očakávania v kontinentálnom právnom systéme ukladá orgánom verejnej moci „povinnosť konať spravodlivo, rešpektovať odôvodnené očakávania, ktoré vznikli na základe správania orgánu verejnej moci“ (porov. Thomas, R. 2000. Legitimate Expectations and Proportionality in Administrative Law. Portland : Hart Publishing, 2000. s. 48).

13.3 Princíp legitímneho očakávania musí byť zachovaný pri výkone verejnej moci vo všeobecnom poňatí, čím pôsobnosť princípu prekračuje hranicu jeho výlučne procesného uplatňovania.

13.4 K ochrane legitímneho očakávania ako užšej kategórii než princíp právnej istoty sa prihlásil vo svojej judikatúre i ústavný súd. Podľa stanoviska ústavného súdu účelom tohto princípu je „ochrana súkromných osôb pred nepredvídateľným mocenským zásahom do ich právnej situácie, na vyústenie ktorej do určitého výsledku sa spoliehali“ (PL. ÚS 10/04).

14. Aplikujúc uvedené stručné východiská na vec sťažovateľky, ústavný súd musí jednoznačne konštatovať, že vo veci sťažovateľky bol princíp legitímnych očakávaní v zmysle predvídateľnosti súdneho rozhodovania v spojení s princípmi súdnej ochrany a spravodlivého súdneho konania zásadným spôsobom porušený.

14.1 Okresný súd, aplikujúc relevantné právne normy, prerušil uznesením č. k. 2 CbZm 60/2016-362 z 5. februára 2018 (právoplatné 9. apríla 2018) napadnuté konanie najmenej na 3 mesiace podľa § 163 ods. 1 CSP s odôvodnením, že konanie prerušil, pretože strany sporu zhodne navrhli odročiť pojednávanie, ktoré bolo nariadené na 5. február 2018.

14.2 S poukazom na identické skutočnosti (t. j. do právoplatného rozhodnutia v trestnej veci ČVS: PPZ 101/NKA-FP-ST-2018 vedenej Národnou kriminálnou agentúrou) požiadala o prerušenie konania aj sťažovateľka návrhom na prerušenie konania zo 6. júna 2018. Udialo sa tak v ešte prerušenom napadnutom konaní.

14.3 Po uplynutí 6 mesiacov od prerušenia konania právny poriadok predpokladá, že ak sa návrh na pokračovanie v konaní v tejto lehote (t. j. do šiestich mesiacov od právoplatnosti uznesenia o prerušení konania) nepodá, konanie má predvídateľný následok vo forme zastavenia konania (porov. § 163 ods. 2 CSP).

14.4 Sťažovateľka tak mohla vzhľadom na skutkový a právny stav a aplikovateľné právne normy v jej veci legitímne v istom momente (po uplynutí 6 mesiacov od právoplatného prerušenia konania) očakávať, že nie je v zmysle aplikovateľnej procesnej normy (Civilného sporového poriadku) možné prijať iný záver, než zastaviť napadnuté konanie, keďže žiadna zo sporových strán neurobila počas prerušenia konania úkon k jeho pokračovaniu vo forme návrhu na prerušenie konania, naopak, sama sťažovateľka požiadala okresný súd o prerušenie (už prerušeného) konania.

14.5 Ústavný súd sa oboznámil so sťažovateľkiným návrhom na prerušenie konania zo 6. júna 2018 a uvádza, že v žiadnom prípade nemožno jasne označený a s ohľadom na jeho obsah i účel jasne interpretovateľný úkon sťažovateľky vo forme návrhu na prerušenie konania podaný v napadnutom konaní považovať ani podľa označenia, ani podľa obsahu a ani podľa účelu za návrh na pokračovanie v konaní. Takýto záver nemožno vyvodiť ani z interpretácie v § 162 a § 163 CSP aplikovateľných na vec sťažovateľky.

14.6 Totožne a správne na návrh sťažovateľky na prerušenie konania a na prejednávanú vec nahliadal aj okresný súd, ktorý naďalej prerušené konanie zastavil a návrh na prerušenie konania zamietol s tým, že od právoplatnosti uznesenia o prerušení konania – 9. apríla 2018 – strany nepodali v lehote 6 mesiacov (§ 163 ods. 2 CSP) návrh na pokračovanie v konaní.

14.7 Výklad úkonu sťažovateľky – návrhu na prerušenie konania – ktorý následne na základe odvolania žalobcu zvolil krajský súd dôvodiac, že návrh na prerušenie konania

do skončenia trestného konania je jasným návrhom na pokračovanie, je z pohľadu ústavného súdu príkladom absolútne svojvoľného výkladu a aplikácie § 163 ods. 2 CSP.

14.8 Ústavný súd hodnotí, že zo strany krajského súdu nejde o absolútne svojvoľnú, ale zároveň i nelogickú a textu a účelu § 163 ods. 2 CSP a návrhu sťažovateľky na prerušenie konania odporujúcu interpretáciu aplikovateľnej právnej normy a procesného úkonu sporovej strany.

14.9 Oboznámia sa so stručným až lakonickým odôvodnením napadnutého uznesenia krajského súdu, ústavný súd uvádza, že prijatím napadnutého uznesenia zo strany krajského súdu ide jednak o popretie základného práva na súdnu ochranu, práva na spravodlivé súdne konanie, popretie legitímnych očakávaní sporovej strany ako komponentu základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie, ale nad rámec toho ide o výklad práva natoľko svojvoľný, že v ňom možno badať prvky zneužitia moci.

14.10 Ústavný súd dodáva, že sa ako súdny orgán ochrany ústavnosti už pomerne významnú dobu nestretol s takým neúctivým prístupom všeobecného súdu k procesným právam sporovej strany a s takým markantným popretím účelu aplikovateľnej právnej normy a poslania súdnictva ako takého zo strany všeobecného súdu.

14.11 Ústavný súd konštatuje, že krajský súd napadnutým uznesením hrubým spôsobom porušil právo sťažovateľky na súdnu ochranu garantované čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

IV.2 K namietanému porušeniu práva sťažovateľky na zákonného sudcu

15. Pred rozhodovaním o odvolaní žalobcu pred krajským súdom v napadnutom konaní 21. decembra 2018 došlo podľa sťažovateľky k náhlejšej zmene v senáte, keď namiesto v tento deň neprítomného Mgr. Štefana Zelenáka sa členkou senátu 3 CoZm stala JUDr. Andrea Haitová, ktorá bola v zmysle rozvrhu práce členkou zastupujúceho senátu 1 CoZm. Podľa názoru sťažovateľky ak bola neprítomnosť Mgr. Štefana Zelenáka plánovaná s ohľadom, napr. na čerpanie dovolenky, mal toto predsedu senátu zohľadniť pri organizácii

práce senátu a na 21. december 2018 neplánovať zasadnutie a rozhodovanie senátu. Ak išlo o náhlu a neplánovanú neprítomnosť Mgr. Štefana Zelenáka, malo toto byť podľa sťažovateľky taktiež zohľadnené pri organizácii práce senátu. Odvolanie žalobcu proti uzneseniu okresného súdu o zastavení konania nebolo podľa mienky sťažovateľky potrebné prerokovať naliehavo, v konaní s ohľadom na čas predloženia spisu krajskému súdu nevznikali žiadne prietahy v konaní, a tak mal predseda senátu zabezpečiť rozhodovanie zákonnými sudcami, senátom 3 CoZm, ako je tento definovaný v rozvrhu práce.

16. V prvom rade ústavný súd uvádza, že ústavný súd nepovažuje za preukázané, že by samotná neprítomnosť Mgr. Štefana Zelenáka na krajskom súde 21. decembra 2018 bola výsledkom špekulatívneho alebo nezákonného konania zo strany ktoréhokoľvek zo zainteresovaných sudcov krajského súdu.

16.1 Rovnako ústavný súd hodnotí, že zastupovanie Mgr. Štefana Zelenáka sudkyňou JUDr. Andreou Haitovou, ktorá bola v zmysle rozvrhu práce členkou zastupujúceho senátu 1 CoZm, nenesie znaky nezákonnosti alebo neústavnosti v zmysle nedostatočnej opory pre zastupovanie konkrétneho sudcu v čase jeho neprítomnosti iným konkrétnym sudcom v rozvrhu práce krajského súdu, čo koniec koncov nenamieta ani samotná sťažovateľka.

16.2 Ústavný súd nezdiera presvedčenie sťažovateľky, že odvolanie žalobcu proti uzneseniu okresného súdu o zastavení konania nebolo potrebné prerokovať naliehavo a že v konaní s ohľadom na čas predloženia spisu krajskému súdu nevznikali žiadne prietahy v konaní. Efektívnosť a bezprietahovosť v postupe ktoréhokoľvek všeobecného súdu akejkoľvek inštalácie je podľa názoru ústavného súdu vítaným prístupom všeobecného súdu a želaným atribútom každého jedného konania, v rámci ktorého je cieľom okrem iného aj odstránenie stavu právnej neistoty sporových strán týkajúcej sa výsledku rozhodovania o ich právach a povinnostiach.

16.3 Ústavný súd si však na druhej strane uvedomuje, že náhla zmena v zložení senátu pri absencii zákonného člena senátu môže vyvolať u sporových strán otázky týkajúce sa dodržania či už garancií vyplývajúcich z práva na zákonného sudcu (čl. 48 ods. 1 ústavy,

ktorého porušenie sťažovateľka namieta) alebo práva na prerokovanie veci nezávislým a nestranným sudcom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (tento atribút práva na súdnu ochranu sťažovateľka nenamietla). O to viac platí táto úvaha v prípade sťažovateľky, keďže sudkyňa JUDr. Andrea Haitová sama v inej veci sťažovateľky (sp. zn. 1 CoZm 22/2018), ktorú ako zákonná sudkyňa mala rozhodovať, zaujala stanovisko, že sa jej účasť na rozhodovaní veci môže z objektívneho hľadiska nezaujatého pozorovateľa, ale aj z pohľadu sťažovateľky javiť ako rozhodovanie zaujatou sudkyňou, a sama navrhla, aby bola z prejednávania a rozhodovania tejto inej veci sťažovateľky vylúčená.

16.4 Ústavný súd taktiež uznáva, že aj vzhľadom na obsah dôkazov vykonaných vo viacerých trestných konaniach týkajúcich sa osoby [REDAKOVANÉ] (v rozhodnom čase spoločníka a konateľa žalobcu Správa a inkaso zmeniek s. r. o.) a na vedenie trestných konaní orgánmi činnými v trestnom konaní proti viacerým predstaviteľom justície (medzi inými aj proti sudkyňi JUDr. Andrei Haitovej) pre podozrenie zo spáchania viacerých trestných činov, je ľudsky a občiansky náročné mať zo strany strán sporu (teda aj zo strany sťažovateľky), ale aj zo strany ústavného súdu dôveru v spravodlivé rozhodovanie viacerých trestne stíhaných sudcov pôsobiacich na viacerých všeobecných súdoch. V tomto smere ústavný súd plne chápe obavy a starosť sťažovateľky o spravodlivé rozhodovanie jej veci krajským súdom.

16.5 Ústavný súd hic et nunc však dodáva, že sťažovateľka v tejto časti ústavnej sťažnosti jednak nenamietla porušenie práva na prerokovanie veci nestranným sudcom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v napadnutom konaní a napadnutým uznesením krajského súdu. A taktiež po druhé, ústavný súd nie je súdom trestným a skutkovým. Na konkrétnu vec sťažovateľky sa musí pozeráť prizmou ústavného práva a vychádzať z dôkazov, ktoré musia bez dôvodných pochybností umožňovať prijať jednoznačný záver o porušení ústavných garancií a práv sťažovateľky, aj čo sa týka práva na zákonného sudcu.

16.6 Ústavný súd sa v tomto prípade vzhľadom na konkrétne okolnosti veci a na skutočnosť, že napadnuté uznesenie krajského súdu ústavný súd zrušil pre porušenie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie z iných dôvodov

a že vec vrátil krajskému súdu na opätovné konanie, uvážlivo rozhodol v tejto časti ústavnej sťažnosti pre minimalizáciu zásahov do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov.

16.7 Predpokladom zvolenia tohto prístupu bolo však učinenie záveru, že ústavný súd neidentifikoval v postupe krajského súdu pri zastupovaní sudcu Mgr. Štefana Zelenáka sudkyňou JUDr. Andreou Haitovou takú mieru pochybností o ústavnosti tohto postupu a taký dostatok jednoznačných dôkazov, ktoré by v čase rozhodovania ústavnej sťažnosti dovoľovali ústavnému súdu bez dôvodných pochybností konštatovať, že rozhodovanie veci sudkyňou JUDr. Andreou Haitovou bolo výsledkom napr. nezákonného alebo trestného konania tejto sudkyne alebo motivované inými úmyslami než záujmom o riadny výkon jej funkcie sudkyne, a na tomto základe teda konštatovať porušenie základného práva na zákonného sudcu sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 1 ústavy v opísanom postupe krajského súdu, a tak aj napadnutým uznesením krajského súdu.

16.8 Ústavný súd zároveň zohľadnil skutočnosť, že sťažovateľka po vrátení veci krajskému súdu na ďalšie konanie bude mať možnosť namietať zákonnosť zloženia senátu alebo aj zaujatosť konkrétneho člena senátu v prípade potenciálnej opätovnej zmeny jeho zloženia, resp. uplatňovať všetky svoje procesné práva v konaní pred krajským súdom.

16.9 Z týchto dôvodov ústavný súd rozhodol o nevyhovení ústavnej sťažnosti v tejto časti (bod 4 výroku nálezu).

IV.3 K princípu právnej istoty podľa čl. 1 ods. 1 ústavy v sťažovateľkinej veci

17. Sťažovateľka namieta porušenie svojich ústavných práv v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy, ktorého súčasťou je aj princíp právneho štátu nesúci v sebe aj princíp právnej istoty, resp. v užšom princípu legitímnych očakávaní.

17.1 Ústavný súd uvádza, že princíp legitímnych očakávaní ústavný súd identifikoval vo veci sťažovateľky ako komponent práva na súdnu ochranu, a taktiež konštatoval jeho porušenie na pôdoryse a v rámci konštatovania porušenia základného práva na súdnu

ochranu sťažovateľky garantovaného čl. 46 ods. 1 ústavy napadnutým uznesením krajského súdu.

17.2 Bolo tak zbytočné konštatovať samostatne aj porušenie princípu právnej istoty podľa čl. 1 ods. 1 ústavy.

17.3 Navyše, ústavný súd dodáva, že čl. 1 ods. 1 ústavy vyjadruje predovšetkým všeobecný ústavný princíp, ktorým je presvietený celý právny poriadok, ktorý sa odráža aj v základných právach a slobodách a ich ústavných garanciách a jeho dodržiavanie je potrebné pri výkone moci ktoroukoľvek jej zložkou. V konaní o ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy pre namietané porušenie ústavných práv sťažovateľa rozhodnutiami orgánov verejnej moci je tento princíp (právnej istoty) nutné hľadať a identifikovať predovšetkým ako súčasť jednotlivých hmotných a procesných ústavných práv, a to vzhľadom na konkrétne okolnosti a špecifiká veci.

17.4 Z týchto dôvodov ústavný súd v tejto časti ústavnej sťažnosti sťažovateľky nevyhovел (bod 4 výroku nálezu).

V.

Trovy konania

18. Ústavný súd napokon rozhodol podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde aj o úhrade trov konania sťažovateľky, ktoré jej vznikli v súvislosti s právnym zastupovaním jej osoby (ďalej len „trovy právneho zastúpenia“) Advokátskou kanceláriou Paul Q, s. r. o., Karadžičova 2, Bratislava (ďalej aj „advokát“), v konaní pred ústavným súdom (bod 3 výroku tohto nálezu).

18.1 Ústavný súd konštatuje, že predmet sporu pred ústavným súdom nie je možné oceniť peniazmi. Ústavný súd vo veci sťažovateľky viedol jedno konanie na základe jednej ústavnej sťažnosti podanej sťažovateľkou. Ústavný súd preto pri priznaní úhrady trov právneho zastúpenia vychádzal z § 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva

spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“).

18.2 Ústavný súd priznal sťažovateľke úhradu trov právneho zastúpenia za 2 úkony právnej služby v roku 2019 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti) a za 1 úkon právnej služby v roku 2020 (podanie repliky), všetky vykonané Advokátskou kanceláriou Paul Q, s. r. o., Karadžičova 2, Bratislava.

18.3 Podľa Štatistického úradu Slovenskej republiky bola v 1. polroku roka 2018 (§ 1 ods. 3 vyhlášky) priemerná mesačná mzda v hospodárstve Slovenskej republiky 980 eur (z toho jedna šestina v zmysle § 11 ods. 3 vyhlášky sa rovná sume 163,33 eur a jedna stotina v zmysle § 16 ods. 3 vyhlášky sa rovná sume 9,80 eur). Za jeden úkon právnej služby vykonaný v roku 2019 patrí odmena v sume 163,33 eur, preto trovy právneho zastúpenia pre jednu sťažovateľku v roku 2019 za dva úkony právnej služby predstavujú sumu 326,66 eur.

Podľa Štatistického úradu Slovenskej republiky bola v 1. polroku roka 2019 (§ 1 ods. 3 vyhlášky) priemerná mesačná mzda v hospodárstve Slovenskej republiky 1 062 eur (z toho jedna šestina v zmysle § 11 ods. 3 vyhlášky sa rovná sume 177 eur a jedna stotina v zmysle § 16 ods. 3 vyhlášky sa rovná sume 10,62 eur). Za jeden úkon právnej služby vykonaný v roku 2020 patrí odmena v sume 177 eur, preto trovy právneho zastúpenia pre jednu sťažovateľku v roku 2020 za jeden úkon právnej služby predstavuje sumu 177 eur.

18.4 Ústavný súd priznal úhradu trov právneho zastúpenia sťažovateľke za 2 úkony právnej služby v roku 2019 v zmysle § 11 ods. 3 vyhlášky v sume 326,66 eur (2 úkony x 163,33 eur za jeden úkon právnej služby v roku 2019) a 2 x režijný paušál v zmysle § 16 ods. 3 vyhlášky spolu v sume 19,60 eur (2 x režijný paušál po 9,80 eur).

Ústavný súd ďalej priznal úhradu trov právneho zastúpenia sťažovateľke za 1 úkon právnej služby v roku 2020 v zmysle § 11 ods. 3 vyhlášky v sume 177 eur (1 úkon x 177 eur za jeden úkon právnej služby v roku 2020). Ústavný súd k tomu priznal 1 x režijný paušál v zmysle § 16 ods. 3 vyhlášky v sume 10,62 eur.

19.1 Podľa zoznamu daňových subjektov registrovaných pre DPH vedeného Finančným riaditeľstvom Slovenskej republiky je advokát sťažovateľky daňovým subjektom registrovaným pre DPH (IČ DPH SK2021895700).

19.2 Ústavný súd tak priznal sťažovateľke úhradu trov právneho zastúpenia spolu v sume 640,65 eur (533,88 eur + 20 % DPH)

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. apríla 2020

Ľuboš Szigeti
predseda senátu